

Facit

sid 3

1. Australopithecus
2. Den kunde gå upprätt.
3. Ett fossil av Australopithecus som hittades i Etiopien. Lucy var lite mer än 100 cm lång och använde pinnar och vassa stenar som redskap, samlade rötter och frön.
4. Av en liten dal i Tyskland där man har gjort många fynd.
5. Den var ca 160 cm lång och vägde 100 kg. Den var kraftig och hade mycket muskler, samt stora huvuden med kraftiga kindben.
6. Man har hittat gener på dagens människor i Asien och Europa som visar att de är släkt med varandra.
7. De första fossilen av Homo Sapiens hittades i Cro Magnon i Frankrike. De var duktiga hantverkare och kunde göra upp eld.
8. slungor, spjut, pilbågar, harpuner och metkrokar
9. De slog två stenar mot varandra så att de fick en gnista som kunde antända näver eller torra löv.

sid 7

1. stenåldern, bronsåldern, järnåldern.
2. jägarstenålder och bondestenålder
3. 5 000 år
4. odling, husdjur, metaller, hjulet
5. växter, nötter, frön, frukter, insekter, fågelägg, larver, maskar och skaldjur
6. Kvinnorna samlade och fiskade, medan männen jagade.
7. i nuvarande Irak och Turkiet
8. korn och vete
9. boende eller bofast
10. Torka och regn kunde leda till missväxt och hungersnöd. När man bodde tätt spreds sjukdomar lättare. Risken för krig ökade när det blev konkurrens om maten. Männen började bestämma och kvinnorna var inte lika jämställda männen.

sid 10

1. mellan floderna
2. Euftrat och Tigris
3. De byggde kanaler och dammar.
4. Sumer, Babylonien och Assyrien
5. en större stad med ett omgivande landområde runt staden, som staden härskade över.
6. Man tryckte in tecknen i en våt lertavla med en träpinne.
7. vagnar och kärror med hjul
8. Ishtarporten, Babels torn och Babylons hängande trädgårdar
9. öga för öga, tand för tand. Hade man slagit ut en tand på någon, fick man själv en tand utslagen.
10. De använde hästdragna stridsvagnar.

sid 13

1. längs Nilen
2. Nilen rinner ut i Medelhavet.
3. Nilen svämmade över och lämnade näringsrik slam på stränderna.
4. Mycket av skörden kunde säljas till andra länder.
5. Heliga tecken
6. en skrift med bilder som senare utvecklades till tecken.
7. Faraos ansågs vara son till solguden Ra.
8. Ramses II, Akhenaton, Tutankhamon, Hatshepsut,
9. gravbyggnader
10. Man trodde på ett liv efter döden.
11. när man smörjer en död kropp med oljor och lindar in den med remsor av linne, så att den blir en mumie.

sid 16

1. Huang He och Yangtsefloden
2. vete och hirs.
3. De kunde tillverka hållbara vapen och redskap.
4. De perioder som de olika kungasläkterna hade makten.
5. från dynastin Qin, som uttalas Chin.
6. Den förste kejsaren. Lät bygga den kinesiska muren.
7. De tyckte att de låg i mitten av världen.
8. Den är 2 000 mil lång och skulle hindra fiender att ta sig in i landet.
9. krut, kompass, tillverkning av siden och papper

sid 20

1. Kreta, Mykene och Fenicien
2. köl på båtar, navigera efter stjärnorna, ett alfabet
3. En stadsstat kan liknas vid ett land, som bestod av en stad och ett landområde runt omkring.
4. Athen, Sparta och Korinth
5. Han anses ha skrivit böckerna Illiaden och Odyséen.
6. löpning, diskus, spjut, brottning, boxning och kappkörning med hästar.
7. En löpare lär ha sprungit denna sträcka från slaget vid Marathon till Athen.
8. en makedonisk ledare som med sin armé erövrade ett stort imperium.
9. Det var när idéer och tankar mellan Asien och Europa utbyttes.

Enkel historia 7 - 9 ~ del 1 - Tengnäs Läromedel art 410

sid 24

1. På några kullar vid floden Tibern på den italienska halvön.
2. Man var trötta på kungar med för stor makt.
3. Rom styrdes av två konsulter och senaten. Om krig hotade kunde man välja en diktator på sex månader.
4. En stor del av norra Europa, men även Egypten och Mesopotamien.
5. Zeus blev Jupiter, Afrodite blev Venus, Poseidon blev Neptunus
6. De område som romarna hade erövat men inte låg på den italienska halvön.
7. Octavianus segrade i ett inbördeskrig och lät utropa sig till den förste kejsaren, Augustus.
8. från Caesar
9. Slavar eller krigsfångar som fick slåss på stora arenor.
10. Olika folk angrep Västrom norrifrån och försvagade riket.

sid 26

1. En beduin lever i öknen och livnär sig av boskapsskötsel.
2. att de skulle tro på Allah och att han själv blev deras ledare.
3. Muhammeds efterträdare
4. Muslimernas viktigaste helgedom
5. Då hade de erövat Egypten, Persien, Mesopotamien, västra Indien, hela Nordafrika, samt Spanien och en del av Frankrike..
6. Kryddor, smycken, siden, bomull, frukter, guld, elfenben och slavar.

sid 28

1. pånyttfödelse
2. Man menade att människan var förnuftig och skulle undersöka världen omkring sig. Man skulle låta antikens tankar och idéer födas på nytt.
3. Mona Lisa och Nattvarden
4. Han tillverkade en svarv, en bormaskin, en väderkvarn och ett pansarfordon. Han gjorde ritningar på ubåtar, cyklar, flygplan och fallskärmar, och hur människan såg inuti.
5. statyn David och takmålningarna i Sixtinska kapellet.

sid 32

1. Man trodde att jorden var platt och att jorden låg i centrum.
2. att solen är i centrum och att jorden och planeterna rör sig runt solen.
3. guld, elfenben, siden, kryddor.
4. De kunde bättra på smaken på mat som smakade illa eller var dålig.
5. Då slapp de betala dyrt för dessa varor till araberna.
6. genom att segla rakt västerut.
7. Santa Maria, Pinta och Nina.
8. till Västindien i Nordamerika
9. Vasco da Gama
10. Magalhaes

sid 36

1. Därför att engelska skepp plundrade spanska handelskepp.
2. England besegrade den spanska armadan.
3. De seglade till Asien för att bedriva handel.
4. peppar, kanel och muskot
5. Han bestämde själv över landets politik.
6. Därför att man ville visa att han överglänste alla kungar i världen.
7. Storbritannien, Portugal, Spanien, Holland och Frankrike.
8. Man skaffade sig kolonier för att ta av koloniernas rikedomar, men även för att anlägga tobaks- och bomullsplantager.
9. Indianerna dog av sjukdomar som de vita hade med sig. Då tyckte man att man kunde ta gratis arbetskraft från Afrika.
10. Antingen bytte man till sig slavar eller så bara tillfångatog man människor. Sedan lastades de på skepp.

sid 39

1. Maya, Aztekerna och Inkariket.
2. Där länderna Mexico, Belize och Guatemala ligger idag.
3. En trappstegspyramid i tempelstaden Chichen Itzá.
4. Läraren rättar.
5. De tillverkade kalendrar för datering och kunde även förutsäga kommande sol- och månförmörkelser.
6. Tenochtitlán
7. en slags skatt i form av guld, silver och slavar.
8. de spanska erövrarna.
9. Montezuma
10. i bergskedjan Anderna i Sydamerika
11. inkaindianernas hövding
12. Cuzco och Machu Picchu
13. potatis, meloner, tomater och jordnötter.
14. Den spanjor som ledde erövringen av inkariket.
15. Atahualpa

sid 41

1. att vetenskapsmän hade bevisat att jorden var rund och att solen låg i centrum.
2. Därför att kyrkan hade menat att det var jorden som var i centrum och att jorden var platt.
3. Därför att tankar om människans förnuft och klokhet var som att tända ett ljus i ett mörkt rum av okunnighet och vidskepelse.
4. Voltaire, Rousseau, Diderot och Montesquieu
5. Han menade att makten skulle delas upp mellan kungen, parlamentet och domstolarna.
6. världens första uppslagsverk
7. Det var ett sätt att skapa ordning i naturen.
8. En kvinna som genom sina böcker protesterade mot att kvinnan hade sämre rättigheter än mannen.

sid 44 - 45

1. Spanjorerna bosatte sig i Florida, medan engelsmän, fransmän och holländare erövrade landområden längre norrut i Nordamerika.
2. Det var ofta fattiga människor eller människor som fritt ville utöva sin religion.
3. De blev bortdrivna eller dödade.
4. Frankrike förlorade och blev tvungna att lämna alla sina kolonier till Storbritannien.
5. De fick betala höga skatter till Storbritannien och de fick inte bestämma över sig själva.
6. Kolonister utklädda till indianer smög sig ombord på brittiska skepp i Boston och kastade all last med te överbord.
7. Kolonierna utropade denna datum sin egen självständighet.
8. De tretton kolonierna segrade och bildade tillsammans år 1783 Amerikas Förenta Stater.
9. United States of America.
10. Makten skulle delas mellan presidenten, kongressen och Högsta domstolen.
11. fyra år
12. senaten och representanthuset
13. att kontrollera att presidenten och senaten följde landets lagar
14. George Washington
15. USA:s huvudstad Washington

sid 50

1. adel, präster och resten av befolkningen.
2. endast det tredje ståndet.
3. Kriget mot Storbritannien hade tömt statskassan.
4. Nationalförsamlingen
5. Folket stormade fängelset Bastiljen för att få tag på vapen.
6. Frihet, jämlikhet och broderskap
7. Den franska flaggan som började användas under revolutionen.
8. Det var de blodiga åren då över 40 000 människor blev avrättade med giljotin.
9. en general som först tog makten genom en statskupp och sedan även lät utropa sig till kejsare. Napoleon och hans armé erövrade många länder i Europa.
10. Man hade visat att enväldiga härskare kunde avsättas och att ett land skulle styras av folkets valda representanter.
11. längd - meter, massa - gram, area - kvadratmeter, volym - liter

sid 54

1. att människor som arbetade med jordbruk gick till ett samhälle där de flesta arbetade i industrier och fabriker.
2. Jordbruket hade moderniserats och medfört att det fanns gott om arbetskraft till industrierna. Råvaror fanns redan i landet. Rika handelsmän var villiga att satsa pengar i de nya industrierna. Ångmaskinen gjorde det möjligt att utveckla järnvägar och ångfartyg som förenklade transporten av varor och råvaror.
3. Maskinen kunde spinna åtta trådar samtidigt.
4. Den kunde kopplas ihop med andra maskiner som ångmaskinen sedan kunde driva. Fabrikerna behövde inte längre ligga vid forsar eller vattenfall.
5. Det var överskott på arbetare eftersom de hade förlorat sina arbeten i jordbruket.
6. Människorna bodde i slumområden i dåligt byggda hus, där sjukdomar spreds lätt och där spädbarnsdödligheten var hög.
7. Barnen var små och kunde lättare ta sig fram i gruvgångar och dessutom fick de lägre lön än de vuxna.

sid 58

1. Det berodde på freden, bättre sjukvård och att man började odla potatis.
2. De hoppades att få jobb på industrierna.
3. textilfabriker och mekaniska verkstäder.
4. Maskinerna var kopplade med kraftiga remmar till ångmaskiner som då kunde driva maskinerna.
5. trä, järn och stål.
6. träpatroner
7. Det svenska järnet innehöll mycket fosfor och var därför av dålig kvalitet.
8. stål
9. Örebro - Arboga
10. Det var missväxt flera år i rad och många dog av svält.
11. Bernadotte